

En bevegelse for frihet og likeverd

Taler

Haakon Magnus

Dato

3 juli 2021

Sted

Fredrikstad

Omstendigheter

Markering av 250-årsjubileet for Hans Nielsen Hauges fødsel, med åpning av besøkssenter ved hans barndomshjem

- 1 Statsforvalter,
Ordfører,
Kjære alle sammen!
- 5 Hans Nielsen Hauge var en de som la grunnlaget for det demokratiske Norge før Eidsvollsmennene satte navn på det.

I en tid med store klasseforskjeller og all makt på få hender, satte Hauge i gang en bevegelse for frihet og likeverd. En bevegelse bygget på at alle mennesker var like mye verd: kvinner og menn, unge og eldre, rik og fattig, høy og lav.

Hauge forkynte et trosbudskap basert på nåde og kjærlighet, ikke på dom og straff. Han ville at alle skulle lese selv og gjøre seg opp sin egen mening. Han ville at alle skulle gå til kilden: Både bibelen, hans egne skrifter og annen oppbyggelig litteratur. Han var en av dem som virkelig stimulerte vanlige folk til å lese. Derfor ble Haugianerne ofte kalt lesere. På den måten kunne alle gjøre opp sin egen mening, finne sitt ståsted og stå støtt i sin tro. Det var veien til frihet og et liv med mening.

20 Dette reiste Hauge rundt og forkynte i forsamlingshus og private hjem.

Selv var han serie-gründer og ville at andre også skulle starte foretak. Han oppfordret til å etablere bedrifter på et helt nytt fundament: At det skulle være mulig å arbeide seg til et bedre liv for seg og sine uten å være avhengig av fabrikkieren eller storbonden. Slik reiste han rundt som en omreisende inkubator.

Alt dette ble sett på som en trussel både mot kirken og andre etablerte
30 maktstrukturer. Og ingen setter seg ustraffet opp mot det etablerte på en så
kraftfull og omfattende måte som Hans Nielsen Hauge gjorde.

Men uten mennesker som han tar det utrolig mye lenger tid å skape endring.
Hauge satt flere år i fengsel for oppvigleri -- og slapp fri samme år som vi fikk
35 grunnloven vår -- i 1814.

Hauge skapte en høyere himmel over samfunnet. Han bidro til at småkårsfolk
rettet ryggen og ble bevisst menneskeverdet sitt. Hauge bidro til å legge
grunnlaget for det moderne Norge -- med mange av de verdiene som
40 kjennetegner samfunnet vårt i dag: Demokrati, ytringsfrihet og like rettigheter --
som også ble styrende for grunnlovsarbeidet på Eidsvoll.

Arven fra Hans Nielsen Hauge er viktig å føre videre til nye generasjoner. For
den handler ikke primært om historisk kjennskap til en mann som ble født for
45 250 år siden. Den er del av historien om framveksten av det Norge vi kjenner i
dag.

Fortellingen om Hans Nielsen Hauge er en påminnelse til oss alle om å møte
krefter som ønsker å skape positiv endring med fredelige midler -- på en måte
50 som tåler ettertidsens lys. Den er en påminnelse til oss om ikke å føle oss truet av
dem som vil ha mer frihet og rettferdighet for alle.

Takk til dere som har bidratt til å gjøre arven fra Hans Nielsen Hauge kjent og
tilgjengelig gjennom det nye besøkssenteret. Og gratulerer med 250-årsjubileet!

55 Med dette erklærer jeg Hans Nielsen Hauges besøkssenter og
jubileumsutstillingen for åpnet.

Kilde
60 www.kongehuset.no

URI
<https://www.virksommeord.no/tale/en-bevegelse-for-frihet-og-likeverd>